

# SZARVASI UJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.  
Félévre . . . . . 2 frt. 50 kr.  
Negyedévre . . . . . 1 frt. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

## MEGJELENIK:

hetenként egyszer, **vasárnap.**

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét  
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra  
küldendők.

A nit-térben minden garmonsor díja 20 kr.

## HIRDETÉSEK

jutányos áron vételnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-  
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetések el-  
fogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok  
tere 3. sz. Athenaeum 1. emelet; továbbá A. V.  
Goldberger, servitater 3. sz. a.

## Társadalmi forrongás.

A budapesti események ország-szerint megdöbbenést kellettek.

Az a golyó, mely Verhovay mellébe fúródott, a társadalmon is mély sebet ütött.

Hát a társadalmi igazság érdekében emelt szabadszórára gyilkos golyó a felelet?

Hát a sajtó hatalma ellen már csak fegyverrel lehet küzdeni?

Mily idők! Mily emberek!..

Ki sem paráztolhatja ma már a társadalom körállapotait. A hírlapíró — ha az igazság embere — éppen nem teheti ezt. Le az álarczal!

Lássuk mit cselekesznek azok az urak, kik társadalmi előnös állásuknál fogva vezérszerepre emelkedtek. Ha hibáznak, nézzük el! Bontani emberi dolog. De ha gazdál cselekesznek: bünhődjenek; a megcsalt, elárult társadalomnak elégtételre van szüksége. Ám védje magát a szabadszó ellen, kiki szabadszóval. A sajtó nemes: az önvédelemnek tág kaput tár; vádló és vádlott felett, bizonyítékaik szerint, ítéljen a közvélemény, a legfelsőbb és legigazabb bíró itt e földön.

De mikor az önzetlen sajtói törekvés útját fegyverrel állják el; midőn a szabadsajtó munkása barbár verekedésre kényszerítetik, s az igaz ügyért vért kell ontania: kell hogy fellázadjon a közvélemény, s bosszúra keljen a szabadszó gyilkosa ellen.

Verhovay, amint azt politikai ellenfelei is elismerték, csak kötelességét teljesíté, midőn a kisbirtokosok földhitelezése körüli üzelmekről lerántá a leplet, s ime ma vértanuja az igaz ügynek.

S a mai viszonyok közt jöhet utánna még más is, egy egész sereg hírlapíró, hiszen ma már a központon a napisajtó szókimondó munkásai folyton életükkel játszanak.

S ez nem maradhat így.

De a dolgon utcai tüntetéssel, ha még oly indokolt is az, segíteni nem lehet.

Higgadt gyökeres intézkedés segíthet csupán e társadalmi körállapoton, mely a központon már forrongássá fokozódott.

Jókai Mór, egyike az elsőnek, kik Verhovay meglövetésében a sajtót, sőt az egész társadalmat nyilváníták megsebzottnak, Jókai, igen helyesen, a testületi tömörülésben látja e körálapot orvos-szerét, s a hírlapírók gyülekezete által megválasztott kilenczes bizottság a magyar hírlapíró kör megalakítása tárgyában általa készített javaslatot a hírlapírói közgyűlésnek előterjesztés végett egyhangulag elfogadta.

E hírlapírói kör kettős célja egyrészt a magyar hírlapirodalmi hang méltóságának megővése, másrészt az időszakai sajtó szólásszabadságának megvédése.

Ha a sajtó munkásai erőteljes szövetségre lépnek, s az illetéktelen, barbár támadást visszasújtják: ha a társadalmi igazság érdekében emelt, indokolt szabadszó ellen csupán a szabadszó harszát engedik meg: egy rég nélkülözött kulturális vívmánnyal lesz gazdagabb társadalmunk.

Itt működjék közre a társadalom, a maga egészében, a maga sujtoló hatalmával, s azok, kiket a közvélemény organuma, a sajtó vádol: hát lépjenek a sorompóba az intellegentia erejével, a bizonyítékok súlyával: s a küzdelem méltó és nemes lesz.

A ki pedig címeres gazember, azt hadd csukja el a törvény a becsületes társadalom előtt: azt hadd csipje nyakon az utcai rendőr. Ily sőpredékkal a sajtó szóba nem állhat.

Ki kell ütni a fegyvert a párbajhősök kezéből.

midőn a közszabadságra merik azt emelni; kutyakor-  
bács és börtön hallgattassa el őket.

Tenni kell minél előbb, minél gyorsabban, s a  
buta erőszak hydra-feje le fog hullani.

De míg a sajtói szólásszabadság a sajtó mun-  
kásainak tömörülése által védve nem lesz: ne vár-  
junk segélyt sehonnan sem.

Társadalmi bajokat csak maga a társadalom or-  
vosolhat. Társadalmunk beteg; a budapesti forrongás  
kórállapotot jelez. A segély nem késztetik tovább. A  
hírlap munkásai tömörülni fognak a barbarizmus tá-  
madásai ellen, s a társadalom, melynek központján  
ma a boszszú tüze lángol, higgadt eréllyel fogja  
védeni a törrel-, golyóval megtámadott Igazságot.

SIPOS SOMA.

## Csarnok.

### A nő jogai és hivatása.

(A. J. Dawis amerikai író után angolból.)

(Folytatás.)

A nőnek az egyéniség természetére és jellemére gyakor-  
lott igenleges befolyása mindaddig meg nem szűnik, míg az  
(t. i. az egyén) a nemzeti sphaerát el nem érte, midőn a női  
befolyás a férfi által gyakorlathoz képest már csak nemle-  
gessé válik, s az egyéni szellem további fejlődése a bölcses-  
ség rendszerének lesz alája rendelve.

A férfi természetes hatásköre tulajdonkép csak kétféle,  
t. i. működhet a nemzeti, s működhet az egyetemes sphaerá-

ban, — magokban foglalván ezek a kormányzat s öszhangzás  
körét. A nő önmaga öszhangzást képezni nem képes, de an-  
nak kifejlesztésére a szükséges elemekkel járulhat; s megfor-  
ditva, a férfi elemeket adni nem képes, de fejleszthet s al-  
kothat szükséges kormányzati s fegyelmi törvényeket. Ennél-  
fogva a gyermeki, családi és társadalmi sphaerát, a szerelem,  
— a nemzeti és egyetemes sphaerát pedig a bölcsesség sphae-  
rájának lehet nevezni. Amaz a női befolyás műhelye; ez a  
tulajdonképi érte mi kormányzat mezeje. Ennélfogva, mint már  
emlitém, a női befolyás igenleges és hatalmas, de az egyén  
természete és jellemére nézve csak addig tart, míg az fejlődé-  
sének azon pontjára nem érkezett, hol már kormányzatot és  
bölcsességet szükségel. Ekkor a női befolyás nemlegessé válva,  
az emberiség kormányzati szerkezetében már csak mint súly-  
egyenítő kerék működik.

Vizsgáljuk a nőt működésének első körében, vagyis a  
gyermeki sphaerában.

A minő a nőnek elhelyezése és nevelése: olyan lehet  
ivadékának természete és egész valója. Ez állítás igazságát a  
jelen élet és a kortani vizsgálódások mindinkább bebizonyít-  
ják, s kiválólag a német tudósok és orvosok mély buvárko-  
dásai birnak e tekintetben legfőbb érdemmel. Tudatlanság és  
kétely ugyan nagy torlaszokat állítanak még e tárgy körüli  
haladás elé is: mindamellett meg vagyok győződve, hogy a  
társadalmi újjáalakulás — a női jellem nevelése és nemesbi-  
tése körüli teendővel fog megkezdődni.

A szellemi és testi benyomásokat, hajlamokat, a gyer-  
mek a szülőktől kapja. A származási befolyás kikerülhellen s  
elenállhatlan; ezen pontra kellene tehát leginkább kiterjesz-  
teni figyelmeket a bölcsészeknek, hogy az emberi ferde irány-  
zatok és gyöngeségek forrásait kikutatván, azokat elfojtani  
tudják. Ha a szülők hajlamai és foglalkozásai egyedül állati  
természetők kifejlesztésére irányozvák: a gyermek is képví-  
selve mindazon rossz befolyásu körülményeket, melyektől szü-

## T Á R S A D A L M I

### Aba Sámuel.

Eredeti tragoedia 5 fejeletben.

Írta: Dobsa Lajos.

(4-ik felvonás).

4-ik jelenés. Sarolta, Kulma, hölgye.

Sarolta. Hol férjem?

Hölgy. Asszonyomnál!

Sarolta. Ah, való hát

A hir?!

Hölgy. Ne kételkedj.

Sarolta. Kételkedni kell.

Ez a mi fentart! E kétely szívemnek

Vég szalmaszála!

Hölgy. Jönnék!

Sarolta. Jer, kevéssé

Megedzeni szívemet! Oh azután derengj fel

Szörnyü valóság elzúzó világa (elsiet).

Hölgy. Eivégezém mint Kulma rendelé:

Sarolta szive féltés közt vonaglik (el).

Sámuel, Kulma (belépnek).

Kulma. (félre). A rejtekajtón távozott Vata?

Szívemre vigaszt ad a gondolat

Hogy mentve az, ki érettem hevült!

Sámuel. (belép) Ötven nemes! A hon zászlócai

Orgyilkos úton törnek életemre...

Közöttük Viska, Pezli és Vata

„Árulva hátraló vezéreim!...

A békepontot csaknem tollba mondták!

S fejemre dobva öngazságukat

Még hitszegéssel vádolának engem

Ki a keservek égő könnyeit

Sirtam dühömben hogy nem vivhatok.

Parancsnok, (belépve), Az összeesküvők már egybe-  
gyűltek!

Sámuel. Hah, végre bosszum percze kong!

Sarolta, (berohanva). Király!

(félre) Kulmával együtt?!

Sámuel, (félre) Nóm! Sarolta itt.

Sarolta. Igaz, hogy e honnak zászlócsait...

Sámuel. Kik összegyűltek, hogy megöljenek!

Sarolta. Hóhérid által?...

Sámuel. Felkonczoltatom.

Az árulókat!

Sarolta. Ezt te nem cselekszed!

Borzasztó mégis, hogy szivedben élt

Ily szörnyü eszme! Sámuel király!

Alkotmányunknak annyi oszlopa

Ez ötven főúr! Fényes tetteik

Történetünknek fényes lapjai!

lői könnyezővék, kétségkívül korlátolt értelmi képzettséggel s oly állatias hajlamok és szenvedélyekkel elárasztva fogja elérni érettséget, — melyeken szelleme uralkodni aligha leend képes. Vagy ismét ha egyik szülő gazdagság utáni tulságos vágyakkal bírva, azok kielégítésére értelmét önösség, csalárd-ság, s egyéb alacsony tulajdonokkal párosítva használja: gyermeke hasonló természettel születend, s egész földi pályáján vágyainak elérését hasonló aljas tulajdonokkal s eszközökkel fogja megkísérteni. Ha egyik vagy másik szülő durva vagy heves természetű: a gyermek hasonló hajlamokkal születend, s fe nőve magát és embertársait boldogtalanná teendi. Vagy ha a szülőknél értelmi zavartság mutatkozik: a gyermek is nagyobbára tapasztalni, s talán nyilvánítani is fogja az ily alkati fogyatkozás következményeit. E néhány példa szolgáljon azon számtalan befolyásot fölvilágosításául, melyek az emberi nem legszebb törekvései és haladó emelkedése folyamatát gátolják.

Az anyának, gyermekére való befolyása kimondhatlan, a mi nagyon is természetes. Hisz ő folytonos érintkezés és közlekedésben áll vele; míg az atya csak időnként látja gyermekét. Az anya egész ismerős és meghitt minden gyermeke hajlamaival és tehetségeivel; az atya csak fölületesen ismeri azokat; s ha nyilvánulnak is előtte, az azokkal való jó bánásmódról alapos tudomása nincs. Az anya a gyermekek leggyöngébb hajlamaik és mozgalmaik iránt is rokonszenvvel viseltetvén, sejdítheti s gyakran meg is tudhatja azok okait; ő enged, parancsol és büntet, s a még kifejtetlen lelket kelőleg idomíthatja. Az atya ily gyermeki ösztönök kormányzatára semmikép sem alkalmas. Annál kevésbé képes az ifju fölhevüléseinek zivatarát csöndes nappá deríteni. Ha a gyermekek játszó körében összekocczanások vagy heves ellenkezések történnek: az anya bizodalmasan közelítve hozzájuk tudja, kit büntessen, kit dorgáljon, s hogy csillapítsa le a fölingerült zsöngé kedélyt. Az atya határozott föllépéssel egy

időre engedelmességet, békét, s csendet támaszthat ugyan, de az izgatott kebelt a béke révébe delejes hatással vezetni: egyedül csak az anya képes. A gyermek természetileg vonzódik az anyai szív szentélyéhez. Vannak azonban anyák, kik megvetik és eltasztják az ily gyenge szellemet, mely szülői keblén kívánja föltalálni egyedüli hazáját. Óh! bár saját honunk légköréből száműzetnének ki mind az ilyenek. A gyermek nyíltan tárja ki anyja előtt keblét; most ábrázatán csügnek pillantásai, s titkon szívébe tekint: majd lopva hallgatja keble húrjainak zengését, és saját szellemébe szívja az anyai szeretet melegét. Ily pillanatokban az anya legnemesb tulajdonok, legmagasztosb érzelmek, gondolatok és vágyak magvait ültetheti gyermekeinek nyitott szívébe. Az anyai érzelmek, tulajdonok — szóval annak egész lénye híven nyomatnak a gyermek szervezetébe, s habár a bekövetkező nevelés és a világgal való befolyásai által ezen első benyomások nagy mértékben elhomályosodnak is: mindamellott vannak pillanatok midőn „természet és belátás” a fölületes nevelés és szokások korlátait áttöri; a szellem pedig az anyai szívek — már csak emlékezetben gyöugén visszhangzó — sugallatait meghallani nem bírván, szélbontott tekeréseinek lapjairól olvassa le az anyai kéz kitörülhetlen vonásait. A legkitünőbb hellen bölcészek, a gyermekszobában anyjuk által szellemökbe hintett jó magvak folytán ajándékozták meg a világot a legszebb életszabályokkal és elvekkel. Ama durva, elvetemült hajóslegény, elbizott merészséggel, de könnyes szemekkel dolgozik a süllyedő hajó megmentése végett: de könnyeit nem a tátongó veszély, hanem anyjának emlékezete, s régi benyomások visszhangja szüli. Az anyáknak gyermekeikre való befolyásuk s az emberi társaság alakításában fontos állásuk ösztönszerűleg el van ismerve a keresztyén vallás által. Mária, mint Krisztus anyja, a legbuzgóbb üdvözlés szent tárgya: míg férje alig van tekintetbe véve.

Böles és szükséges az asszonyi befolyásnak a világra

Hóhérid által téphetnéd ki, hogy  
Mély ür gyanánt tatongjon ott neved?  
Neved — — Mi lesz e név? Nagy rozsdafolt  
A könyör sima lapján! — Rém hatarkő!  
Az emberi szív súlyedtségét jelentő...  
Zúzott hullák fölött egy szörnyű rom! —  
Az ötven főurnak családja van!  
Ártalan nője, bölcös gyermeke...  
Hisz' jaijaikról megrendül a föld!  
Hisz ennyi átok vész tör istenedhez, —  
S bosszúra készíti az „alvó” könyört! —  
Nem mozdul egy vonása izmaidnak...  
„Kétszínűség” volt hát jóságod eddig!  
Részvéted könnye krokodil szagú lett.  
Huh fenevadat öleltem karjaim közt...  
Két gyermekem atyja: vérsopó hyéna!

S a m u e l. Az árulók, mint arulók lakolnak.

S a r o l t a. Te mersz, te: árulásról szólni itt...

Ki első árulád el ten-hazádat?!

S á m u e l. E szó... lesiklott! — Menjen a csapat!

S a r o l t a. Egy perczre várj még... Ölj meg engem is!

Én is füledbe döngöm, hogy: bitor vagy!

A trón nem illet! Árpádé a trón!

De „Hütlen szolga” elcsempészted azt! —

Ölesd le két ártatlan gyermekünket,

Tudják az orzást ők is! Annyiszor

Ismételem büntettedet előttük

Mig sziveikben mély gyökérre ver! —

Mit... meg se mozdulsz! — Egykor élted

Megmenteni vágytam égő könnyeimmel;  
Most törömet nyujtom mint mentőeszközt,  
Most arra intlek: öld meg enmagad!

S á m u e l. E pontra kelle jutni, hogy saját  
Nőm árulást pártoljon ellenemben!  
Hogy nyujsa törét, — s gyermekim szívébe  
„Elferditett” tény vádját oltsa be?! —

A gyilkos is talál egy menhelyet

Hol védi őt nejének hű szíve!

Én el vagyok karhozva, — Nincs! nekem nincs!..

Ki értse, mentse szívem, czéomat...

K u l m a. „Van!” — Én felfogtam, értem szivedet.

S a r o l t a. Van! — Ő „felfogta, — érti szivedet!”

K u l m a. Két rokonom a pártosok között:

Testvérem egyik, nagybátyám a másik!

De fiam ha lenne, férjem, ész apán ott, —

Azt dörgedém, hogy: meg kell halniok!

S á m u e l. Halál reád! ha késeled még, parancsnok.

P a r a n c s n o k (e l.)

S á m u e l. Kimondtam a szót (K u l m á h o z) s vedd halámat!

Érzem

Csak pusztulásuk adhat győzedelmet.

S a r o l t a. E győzelemben hogy vegyülienek be:

Nőd átka és az arvak jaijai!

Gyászözvegyek nyögése, kintpadon

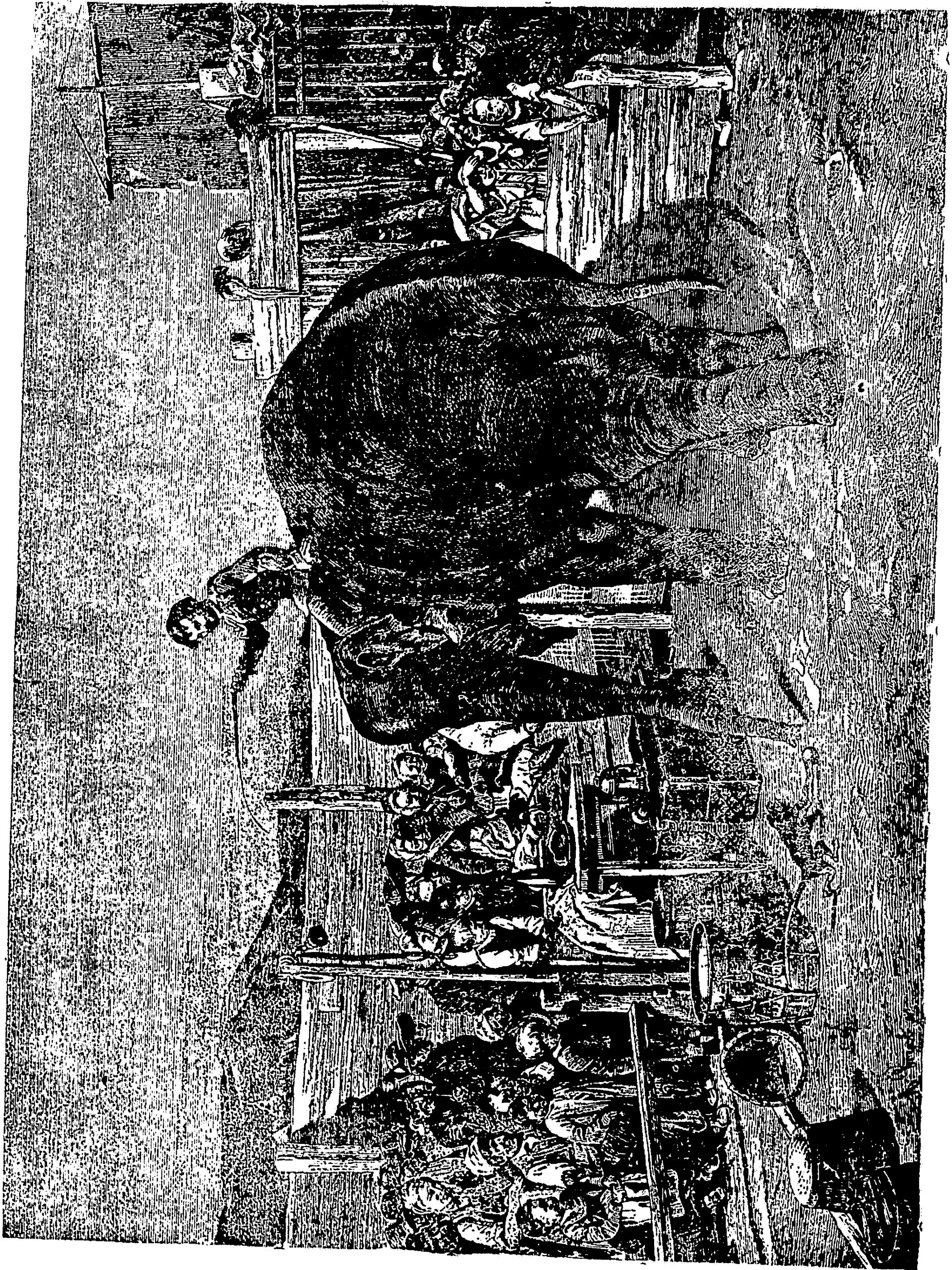
Vonaglók hörgésével egyesülten

Kétsérbeesett anyak szidalma úzzön.

S á m u e l. Van lelked?

hatását megismerni, s belátni, hogy a nő, a nemzeti intézvények és kormányzatok lapkővét szolgáltatván, az emberiség jövője, nevelése és emelkedése főképben tőle függ. A gyermek-ségi kör egy kert, melynek művelése majdnem kizárólag női kézre bízott. Ezen kertben a szeretet honos; az egyéni szer-

fakadó virágán a fejlődési folyamatokban képződnek. S hol van kéz, mely a gyöngé növény megsértése nélkül a töviseket úgy le tudná törölni, mint az anyának ügyes keze? Gondosan kiirtja ő a gyomokat, ha netalán keletkeznek kertjének tágas földjén: megörzi a gyöngé növényt a szenvedélyek



Komédia a falun.

vezet és jellem halhatlan magvai e kert földjébe vannak lerakva, s az érzelmek leggyöngébb bimbói fejlődnek ki belőlök, melyek a gondos kertésznek ejje' nappal ápolgat. A gondos anya tudja, hol, mikor és hogyan nyílnak ki a bimbók; i meri okát, helyét m udazon töviseknek, melyek a szellem

és a társadalmi élet szélvészzeitől, s mivel virág-tábláiról — a szelidség és kedélyesség legkedvesebb illatai szállanak föl. Az érzékeny anya a legválogatottabb eszközökkel ápolja növényeit (egyéneit) s kertjében sértés vagy erőszak nyomai nem látszanak. A kevésbé szelid atya letiporná a gyöngé



ugyanis csak akkor hajlandó a távirát a közönség használatára berendezni ha az eddig elvállalt garancia mellett a város még 900 ftnyi összeget felajánl e célra. A képviselő testület a vasúttársaságnak ezenn igényét nem találta elfogadhatónak, hanem a kormányhoz fordult, azzal, hogy a távirát kormányköltségen rendeztessék be a közönség számára, annyival is inkább, mert annak jövedelmes volta kétségtelen, ha városunk élénk üzleti viszonyait tekintjük. Az eredményről annak idején értesítjük olvasóinkat.

— **Szent-Andráson** Január hó 11-én ment végbe a községi orvos-választás, midőn is községi orvosul dr. Pollák Dániel ur választott meg 264 szavazattal dr. Veinberger József ur 10 szavazata ellenében. Dr. Pollák ur Szent-András szülőtte, s így ezuttal nem bizonyult be ama régi közmondás, hogy egy proféta sem kedves a maga hazájában. De dr. Pollák Dániel ur mindenben megérdemli a közbizalmat; szakavatottságát már számos esetben beh bizonyította. Üdvözöljük őt új tisztségében.

— **Hymen.** Bakos Gyula szent-andrási róm. kath. néptanító ur a napokban jegyezte el a bájos Czeizlinger Etelka kisasszonyt, P.-Gödényről. Tartós örömet kívánunk az új frigyhez! (Z. K.)

— **Szent-Andráson** is felüté fejt a ronesoló toroklob réme. Mint tudósítónk írja eddig 7 gyermek lett. áldozata, 5 gyermek pedig gyógykezelés alatt van.

— **Békésmegye** közigazgatási bizottságának határozata a megyei árvízveszélyek tárgyában. 1) A hazai folyókon végrehajtott szabályozási munkálatok felülbírálására meghívott külföldi szakértők jelentése megyénk vízszabályozási műveleteit is behatóan tárgyalván, hogy e nagy jelentőségű emlékirat megyei szempontból is érdek nélküli megvitatás és intézkedés tárgyául vétessék Jancsovics Pál alispán elnöklété alatt Asztalos István békési, Salacz Ferencz szarvasi és Kovács Mihály Szeghalom

Kulma. Uj küzdelem szüksége új erőt ad.  
Czelodnál nem vagy még, -- sietve hát!  
Sámuel. Multammal törve, -- hajt sorsom...  
Kulma. Királyom  
Egy csókot, hívednek!  
Sámuel. Ku'ma! Te!...  
Hivem maradtál! (magához öleli) Jó lélek  
(homlokom csókolja.)  
Kulma Királyom!  
Te vagy e szívnek álma, büszkeségek!  
Sámuel. Ó, vajha lenne mind a régiben! (eltántorog.)  
5. Jelenés. Kulma, egyedül.  
Kulma. Hő csókja homlokomon ég! Se csókban  
Sorsom hatalma, trónnal jegyeze el. --  
Sarolta és a kis fiú a gat! --  
Ha, Samuel, ámítsa bar magát,  
„Többé lelépni nem fog trónusáról!“  
Nem lesz királylyá nélkülem! S miért  
Késném a tettet elkövetni, mely  
Bűnnek viselje bator bélyegét  
De a sikerben vesztí vérszagát? -- --  
Két emberem van, kikben bizhatom. --  
Pényes ígérlet, csillogó arany:  
Zománczójátok be ajkam varazsát  
Hogy has ak rájuk gyorsan, biztosan. (el.)

(Folyt. köv.)

járásai szolgabírák, továbbá Dobay János Gyulaváros polgármestere, Ambrus Lajos, Kalmár Mihály, Ladics György, Keller Imre, Fábán Gábor, Szerető Imre és Haviar Dani megyebizottsági tagok személyében küldöttség alakítottak azon megbízással, hogy az emlékirat alapján szükségesnek mutakozó teendők iránt ezen közigazgatási bizottság elé javaslatot tegyenek. (2) Az enyhébb időjárás bekövetkeztével várható olvadás a legutóbbi s most csak szünetelő áradások által fenyegetett községeknek nemcsak külterületeit, hanem hajlékbizottságát is veszélyeztetvén, már most elérkezettnek látja a bizottság az időt a vész lehető megelőzésére szolgáló intézkedések megtételére. Ennélfogva megbízatik a megye alispánja, hogy a megyei közmunkaváltási alap terhére elegendő számú mentő eszközről, különösen csolnakokról és tutajokról gondoskodjék, azoknak a veszélyeztetett helyekre leendő elszállítása és kéznél tartása iránt intézkedjék; minthogy továbbá Doboz község körszanczai a folyó havi áradások által a legerősebb támadásnak voltak kitéve, s azok az első erősebb olvadás bekövetkeztével semmi biztoságot nem nyújtanak: szintén az alispán megbízatik, hogy ezen körszanczoknak községi közérővel, s ennek elégtelensége esetén ugyancsak a közmunka váltási pénztár segélyével leendő helyrehozatalára nézve a szükségesnek mutakozó intézkedéseket tegye meg. A mennyiben pedig a közmunkaváltási pénztárnak ily módon tervezett igénybevétele megyei főispán urnak a gyűlés folyamán tett távirat felterjesztése folytán a közmunka és közlekedési miniszter ur által is táviratilag engedélyezve lön: ezen engedély kinyerése iránt a külön felterjesztésnek szüksége elenyészett. 3) Illetve az alispáni jelentés azon részét, mely a békési járási szolgabírájának a bizottság határozata alá bocsátott abbeli indítványát tárgyalja, miszerint Békés város megmentése érdekében a nagy csalorna jobb parti kiszakadásainak legalább egyike nyitva tartassék, ezen indítványnak a fenálló törvények világos rendelkezéseivel szemben hely nem alható. 4) Végül kitűnven az alispáni jelentésből, hogy a községi körgátak kiépítése körül Öcsöd és Szt-András községek kivételével, hol ezen körgátak tervszerűleg teljesen helyreállítottak, lényegesebb előhaladás nem tapasztalható, mindnyája járási szolgabírák és Gyulaváros polgármestere nyomán is figyelmeztetnek, hogy a mennyire az időjárás megengedi, a községi körgátáknak legalább veszélyes részeit oly karba helyeztetni igyekezzenek, hogy azok az újabbban is várható árvíz ellenében elegendő biztonságot nyújtsanak. Az alispáni jelentés itt nem érintett részei tudomásul vétetnek. Ezen a határozat a megye alispánjának, a kir. építési hivatalnak, a járási szolgabíráknak és Gyula város polgármesterének, továbbá az 1. pontban megjelölt küldöttség tagjainak mihez tartás végett kiadandó. Békésmegye közigazgatási bizottsága Gyulán, 1879. december 15. Beliczey István, főispán.

— **Békésen** a kaszinó-bál ez idén a rendkívüli körülmények miatt elmarad, az irányadó családok véleménye szerint ily bizonytalan helyzet közt költséges multságokban részt venni nem lehet. A mulasztást pótolandó általános óhaj az, hogy egy családi jellegű piknik rendeztessék. Egyedüli multságunkra szolgál ez idő szerint a „Korcsolya kör“ gyakorló helyisége, hol naponta össze jönnek e sport kedvelői, kik közül előismeréssel kell fölemlitenünk a hölgy koszorút, meglepő ügyes haladásáért. -- Városunkban a vízveszély kilátásából az alantabb fekvő részek lejtmezéve vannak s nem egy háznak erészéig ér a vízállás. -- Városi pénztárnokul nagy szótöbbséggel Varga György volt ref. tanító ur és annak helyébe pedig Tassy Sándor ur választott.

## Irodalom és művészet.

A, Vasárnapi Ujság\* január 11-iki száma következő tartalommal jelent meg:

„Mentovics Ferencz.” — „Vadásztüznél.” Költemény. Pásztóitól. — „A két ördög vára.” Történelmi beszély. Irta Eötvös Károly. — „A nagy vasuti szerencsétlenség Dundee mellett.” — „Évad-ivad-humbug.” Baksay Sándortól. — „A gőzház.” — Verne Gyula regénye. — „Egyveleg.” — „Az első magyar ujság.” — „Körmöczbánya veszedelme.” — „Verseny a pusztán.” — „A Petőfi-társaság ülése.” — „Vasárnapi levél.” A régi műhelyben. (Visszaemlékezés Pákh Albertre.) Irta Porzó (dr. Ágai Adolf.) — Irodalom és művészet közintézetek, egyletek; mi ujság? stb. rendes hetirovatok.

Képek: Mentovics Ferencz. — A dundee-i hid átmet-szete két oszlop között. — Nagy vasuti szerencsétlenség Dundee mellett: 1. A hid a déli oldal felől; 2. A hivatalos vizsgálók gőzöse a hid romjaihoz érkezik a szerencsétlenség éj-jelén. — Verseny a pusztán. Arnold G. tanár rajza. — A gőzház (két kép). — Az első magyar ujság első oldala. — Körmöczbánya főtere.

„Világkrónika” 1-ső száma következő tartalom-mal jelent meg:

„Körmöczbánya veszedelme.” (Képpel.) — „Petőfi Sándor Koltón.” (Gr. Teleki Sándortól.) — „A bűvös lámpa.” (Három képpel.) — „Emlékező tehetség.” — „Az én musz-kám.” (Rajz az 1849-iki erdélyi hadjáratból.)

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed-évre 2 ft., a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 ft. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest-egyetem-utca 4-ik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” leg-olcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 1 ft. — E há-rom hetilap melléklapja a „Világkrónika” képes hetiközlöny megrendelési ára a Vasárnapi Ujság, Politikai Ujdonságok vagy a Képes Néplap előfizetői részére negyedévre 50 kr., félévre 1 ft.

— Beküldetett hozzánk „Emlékirat a magyar ipar fejlesztése érdekében” cz. röpirat gróf Zichy Jenőtől. A mű behatóan foglalkozik ipari érdekekkel s czélszerű javaslatokat tárgyal. Közelebb bővebben ismerteljük.

## Képünkhöz.

Vasárnap délután van. A falu népsége siet ki a gyöpre, hol valami állátszelidítő talián ütötte fel sá-torát, s hieszteli: minő hajmeresztő mutatványokkal fog kedveskedni mindazoknak, a kik őt garast nem sajnálnak leszurni.

Csakhamar körül volt fogva a mutatványokra fentartott térség. A ketrecz ajtaja megnyílik s renge-teg nagy elefánt czammog a „placra.” Az asszony népség sikitozva buvik köténye mögé, a mint az ele-fánt hosszú ormányával ki-kinyúl utánuk.

Hanem aztán csak megszokják s bámulják a hustömeg ügyességét, melylyel az üvegből a dugaszt kiszedi, kintornázik s a majommal lapdázik. Majd néhány hyena rémiti el a bámulókat, a mint a tüzes karikákon keresztül ugrándozik.

Ezután az oroszán kerül elő. A rémület moraja fut át a tömegben, midőn a mester fejét a fenevad

torkába hajtja. De legtöbb derültséget szerez a ma-jom, a mely bohóczkodásaival rögtön kedvenczévé lesz a közönségnek. Sokáig is eljátszik vele a gyer-meksereg, el is mulatna talán egész éjen át vihogva, nevetgélve, de végre megszólal a csöngetyü s a né-zők hazatérnek.

De még azután is napokig nincs egyébről szó a faluban, mint a bátor taliánról, a ki fejét be merte tenni az oroszán szájába, meg a majomról, mely olyan ügyesen kapkodta ki a kézből a mogyorót, no meg aztán az elefántról, mely oly bolond, hogy még lapdázni is van kedve.

## Képtalány.



Magyarország

YA.

Megfejtése a jövő számban.

A megfejtők nevei közölte ni fognak, — s azon megfejtők közt, kik egyszermind lapunk előfizetői, egy könyv fog kisorsoltatni.

Mult heti képtalányunk megfejtése: „Párkák.” E talányra meg-fejtés nem érkezett be.

## Tarthatóságok.

X. ur szörnyü peches ember. Férj, és neje megcsalja. Drámairó, és darabjai rendszeren nem kellenek a közönségnek.

— Hol bukik meg ma a mi barátunk? — kérdi egy-szer valaki.

— Ma csak otthon, a feleségénél.

Páris ostromzára alkalmával Auber, a kitünő zene-szerző, valamelyik boulevardon egyik barátjával találkozott, ki következő kérdést intézte hozzá:

— Hogyan vélekedik ön a helyzet felől?

— Hát csak úgy — viszonzá Auber — hogy minden tábornokunknak más-más terve van, nekünk pedig n'incs élelmünk. Nekem azonban van egy mézes kalacsból készült tábornokom, s azt hiszem, ez lesz az, aki engem meg fog menteni.

Egy harmadrendü párisi énekesnő Z... Leonie k. a. a minap barátjával L... báróval vacsoralt. Beszélgetés köz-ben véletlenül szóba került Voltaire.

— Ki ez? kérdé naivul a hölgyecske.

— Hogyan, te nem ismered Voltaire-t?!

— Nem én

— Hát Racine-t, Corneille-t Rousseau-t?

— Ejnye Alfonz — mondá duzzogva a kis Leonie — te nagyon rosznak tarthatsz engem, ha azt hiszed, hogy nekem annyi ismeretségem volt már urakka!

S azzal haragosan toltta el magától tányérját.

# AZ „ÁRPÁD” IRODALMI ÉS NYOMDAI INTÉZET

Sz ar va s on,

a Nagy-templom utcán, Brenngartner-féle házban, ajánlja magát mindennemű

**hivatalos és magán nyomtatványok,**

**községi és gyámi rovatos ivenk, ügyvédi keresetlevelek,**

**KÖTELEZVÉNYEK, MALOMSZELVÉNYEK,**

*ESKEFTŐSI és BÁLI-MEGHIVÓK*

*számlák,*

*látogató-jegyek,*

*falragaszok,*

**KÖRLEVELEK és TÁBL ZATOK**

**LEVÉL- és BORITÉK-FEJEK,**

*nagyobb művek.*

**TÁNCZRENDEK,**

*étlapok,*

*községi, ügyvédi és bírósági iratok,*

kiállítására a legjutányosabb árak mellett.

☞ *Ügyvédi meghatalmazások a legcélszerűbb szerkezetben készletben kaphatók.* ☞

Ugyanitt a „SZARVASI UJSÁG” kiadóhivatalában

elfogadtnak közlés végett mindenféle **hivatalos- és magánhirdetések** mérsékelt árak mellett.

## **Bérbeadási hirdetés.**

Nagyméltóságú gróf Trauttmansdorff Nándor ő exellentiaja Békés- és Csanád-megyékben fekvő birtokai (a szántóföldek 1880. évi Szt.-Mihálytól, a gyepék 1881. évi január 1-től kezdve) az eddigi szokástól eltérőleg

**hat évre ajánlatok útján**

a birtokos gróf úr jóváhagyásának fentartása mellett adatk bérbe.

Az ajánlatok legkésőbb 1880. évi januárhò 31-ik napjáig aláírott nál Orosházán kéretnek beadatni, a hol is a bővebb feltételek megtudhatók.

**Székács István,**

jószágfelügyelő.